

gemeente
Zuidplas

Maatschappelijk rendement bij het gebiedspaspoort Moerkapelle

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
1.1 Wat is maatschappelijk rendement?	3
1.2 Samenvatting	3
1.3 Toelichting op traject en data	4
2. Maatschappelijk rendement	5
2.1 Methode	5
3. De drie investeringen	6
3.1 Rondje Moerkapelle	7
3.1.1 De investering	7
3.1.2 Maatschappelijk effect	9
3.1.3 Maatschappelijk rendement	10
3.2 Dorpshuis Op Moer	13
3.2.1 De investering	13
3.2.2 Maatschappelijk effect	15
3.2.3 Maatschappelijk rendement	15
3.3 Voormalige schoollocatie Rehobothschool	18
3.3.1 De investering	18
3.3.2 Maatschappelijk effect	19
3.3.3 Maatschappelijk rendement	19
Literatuurlijst	22
Drempelwaarde maatschappelijke voorzieningen	26

1. Algemeen

Opgaven voor Moerkapelle

De gemeente Zuidplas staat de komende jaren voor grote ontwikkelopgaven. In Moerkapelle alleen worden tot 2030 al ruim 500 woningen gerealiseerd. Naast de ontwikkelopgave is de woningopgave vooral een sociaal-maatschappelijk vraagstuk. De forse toename in nieuwbouwwoningen zorgt voor druk op de vitaliteit en de leefbaarheid van de bestaande dorpen.

De gemeente bouwt voort op de omgevingsvisie

De gemeente streeft naar dorpen met een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit voor inwoners. Dit zijn dorpen met goede voorzieningen. Dit doet zij tot 2040 aan de hand van vier ambities, die zijn terug te vinden in de opgestelde omgevingsvisie. De vier ambities zijn: Aantrekkelijk Zuidplas, Duurzaam Zuidplas, Ondernemend Zuidplas en Gezond Zuidplas. Op de korte termijn werkt de gemeente aan het optimaliseren van de omgeving door middel van de opgestelde doelstellingen uit het Collegeprogramma 2022-2026.

De ambities meetbaar maken

Door de uitwerking van een gebiedspaspoort per dorp wordt er concretere invulling gegeven aan deze ambities in co-creatie met de inwoners. Op deze manier kan er specifiek voor het dorp Moerkapelle worden gekeken welke keuzes/richtingen maximaal maatschappelijk rendement opleveren. Door de visie en ambities te vertalen naar iets meetbaars (euro's, maar ook anders) kun je het beoogde maatschappelijk rendement voor in dit geval Moerkapelle leidend laten zijn in de afwegingen voor het doen van investeringen.

Door het rendement van ontwikkelingen en projecten (en de te maken keuzes) op voorhand in beeld te brengen, kan het gemeentebestuur een betere afweging maken en/of een duidelijkere uitleg geven waarom investeringen soms ook niet doorgaan. Het is mogelijk een verrijking van de bestaande besluitvorming door het afwegingskader completer te maken en aan te laten sluiten op de vastgestelde ambities/doelen. Ook is het in beeld brengen van maatschappelijk rendement een manier om andere stakeholders te verleiden te investeren.

1.1 Wat is maatschappelijk rendement?

De definitie van maatschappelijk rendement is de toegevoegde waarde van een activiteit voor de hele maatschappij. Anders gezegd is de definitie van maatschappelijk rendement: de verhouding tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijke resultaat dat wordt bereikt (outcome) anderzijds.

1.2 Samenvatting

In deze bijlage worden drie investeringen (waarvan 1 reeds is vastgesteld) die zijn opgenomen in het raadsbesluit (R23.000104) verder toegelicht. Bij onderstaande investeringen wordt eerst duiding gegeven aan de benodigde investeringen, daarna de koppeling met het maatschappelijk effect zoals weergegeven via een metertje in het gebiedspaspoort vervolgens wordt het maatschappelijk rendement van deze investeringen binnen deze bijlage verder toegelicht.

1. Investeringen Rondje Moerkapelle (Beslispunt 2b)
2. Korte termijn investeringen Dorpshuis Op Moer (Beslispunt 2c)
3. Nieuwbouw voormalige locatie Rehobothschool (reeds vastgesteld bij het PRO 2023)

De drie voorgestelde investeringen leveren onderstaand maatschappelijk rendement op. Dit wil zeggen dat voor iedere geïnvesteerde euro in bijvoorbeeld het rondje Moerkapelle indirect 1,68 wordt terugverdiend in de maatschappij.

Investeringen	Euro	Maatschappelijk rendement
Rondje Moerkapelle	230.000	1,68
Dorpshuis Op Moer (korte termijn)	120.000	1,08
Voormalige Rohoboth locatie	700.000	2,87

tabel 1: Voorgestelde investeringen.

1.3 Toelichting op traject en data

Een optimale leefomgeving wordt beïnvloed door vele factoren. In de huidige situatie geven bewoners de leefbaarheid binnen Moerkapelle een 'ruim voldoende' tot 'goed' maar ingezoomd op de verschillende indicatoren binnen de Leefbaarometer blijft het voorzieningenniveau binnen Moerkapelle toch achter. Maatschappelijke voorzieningen spelen een belangrijke rol binnen het gemeentelijk beleid door de publieke functie van de voorziening en het effect op de leefbaarheid. Maatschappelijke voorzieningen zijn voorzieningen met een publieke functie die voor een groot gedeelte van de samenleving toegankelijk zijn. Er worden diensten georganiseerd voor en/of door burgers. De bekostiging vindt vaak plaats vanuit publieke middelen. Er wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën maatschappelijke voorzieningen: Onderwijs, Gezondheidszorg, Cultuur en Sport & Recreatie.

Om te kunnen bepalen bij welke voorzieningen binnen Moerkapelle een grote maatschappelijke meerwaarde valt te behalen zijn eerst alle huidige maatschappelijke voorzieningen en het bijbehorende gemeentelijke beleid geanalyseerd. Het dorp telt op 1 januari 2022 5.120 inwoners en naar verwachting zal dit aantal toenemen tot 6.240 inwoners in 2030. Het maatschappelijke voorzieningenniveau bestaat uit: 2 basisscholen, 1 dorps huis met daarin de sporthal, een voetbalvereniging met 2 voetbalvelden en de tennisvereniging heeft 5 banen en 1 huisartsenpraktijk met 3 huisartsen.

Naast het verzamelen van alle benodigde data het toetsen van het bestaande beleid dan wel landelijke richtlijnen was het co-creatie proces bij het gebiedspaspoort belangrijk. Zie in onderstaande afbeelding de genomen stappen.

Tevens is de beleefde kwaliteit van deze voorzieningen getest aan de bewoners. Dit is gedaan tijdens het co-creatieproces door middel van een online vragenlijst en straatinterviews onder de bewoners van Moerkapelle. Op deze manier is gestreefd naar het bereiken van diverse groepen van de samenleving. De algemene beleving van bewoners is positief, echter is de belangrijkste input de wens van een levendige

dorpskern. Het gebrek aan, voorzieningen voor ouderen en jongeren en het terugbrengen van de culturele functie van het dorps huis worden genoemd. Bij deze behoeften staat de focus op ontmoeten en verbinden centraal.

Door het vergelijken van het huidige voorzieningenniveau met de nationale drempelwaarden, de ambities binnen het beleid van de gemeente en met de wensen van de bewoner zijn knelpunten gesignaleerd, die de basis vormen van het verdere onderzoek. De voorzieningen waar knelpunten worden geconstateerd hebben extra aandacht nodig bij het optimaliseren van de leefomgeving binnen Moerkapelle. Deze vergelijking van het huidige voorzieningenniveau met de toekomstige situatie van Moerkapelle in 2030 laat de volgende knelpunten zien:

Moerkapelle in 2030 laat de volgende knelpunten zien:

- Betaalbare (senioren)woningen
- Kinderopvang
- Voorzieningen jongeren
- Verbindingen/ bereikbaarheid & verkeersveiligheid
- Retailaanbod (winkels, horeca)

Knelpunten die voor Moerkapelle naar voren zijn gekomen zijn: de vraag naar betaalbare seniorenwoningen, gebrek aan kinderopvang en het onderhouden van sociale contacten. En tevens geeft men aan opzoek te zijn naar betere verbindingen binnen het dorp. Dit wordt fysiek teruggezien in het Rondje Moerkapel, een recreatieve wandelroute door het dorp, maar het draait hierbij ook tussen het verbinden van het dorp, Oud en Nieuw Moerkapelle. Binnen de voorzieningen voor jongeren zijn meer locaties voor sport/ spelen gewenst zoals een skatebaan of hang plek. Tevens bij het buitensporten is een rollerskatebaan en meer ruimte voor buitensporten gewenst. Andere knelpunten zijn de gevoelsveiligheid van de kruising van de Moerkapelse Zijde en de dorpsstraat. Ook zijn er weinig commerciële voorzieningen zoals winkels en horeca aanwezig.

2. Maatschappelijk rendement

Om het maatschappelijk rendement te berekenen is inzicht in de investeringen noodzakelijk. Als er geen duidelijkheid is over de investeringen die er vanuit de gemeente nodig zijn kan ook het rendement niet berekend worden. In deze bijlage hebben wij drie investeringen uitgewerkt en het maatschappelijk rendement berekend. In de volgende paragraaf gaan wij in op deze investeringen en de gehanteerde uitgangspunten voor de berekeningen.

In het gebiedspaspoort zijn zeven onderwerpen (ingrediënten) als belangrijkste bestempeld voor de toekomst van Moerkapelle. Deze ingrediënten zijn voorzien van concrete doelen met oplossingen. De concrete investering voor de oplossingen zijn nog niet overal bekend, hier kan dan nog geen maatschappelijk rendement worden berekend. Bij het gebiedspaspoort is ervoor gekozen om de oplossingen te voorzien van de mogelijke maatschappelijke effecten. De volgende maatschappelijke effecten worden daar omschreven.

- Eenzaamheid tegengaan
- Woongenot verhogen
- Lokale economie versterken
- Mentale en fysieke gezondheid verbeteren
- CO₂-uitstoot verlagen
- Luchtkwaliteit verbeteren
- Hitte, droogte en wateroverlast verminderen

2.1 Methode

Vaak wordt er bij investeringen gekeken naar het normale rendement, dit is niet altijd rendabel. Door het kijken naar de maatschappelijke waarde ontstaat er een ander beeld, het is daarom van belang om het maatschappelijke rendement inzichtelijk te maken.

Er zijn verschillende methoden om de maatschappelijke relevantie van bepaalde investeringen te meten. Voor non-profitorganisaties als gemeenten is de Social Return On Investment (SROI) -methode een goede manier om maatschappelijk rendement te berekenen (De Block et al., 2018).

Met deze methode kan de sociale meerwaarde van een activiteit of investering in financiële getallen worden uitgedrukt. Dit is voor elke investering gedaan door de maatschappelijke effecten te beschrijven en te moneteriseren. Bij het gebruik van de SROI-methode moet worden aangegeven dat er tot heden weinig informatie is over hoe je maatschappelijke kosten en opbrengsten in geld moet uitdrukken. Hierdoor wordt er vaak veel gewerkt met kengetallen, literatuur maar ook worden er aannames gedaan en kost het verzamelen van data tijd.

Maatschappelijk rendement/ SROI – per investering en berekening

Naast het financiële rendement wordt nu per ingreep de maatschappelijke impact beschreven en berekend. Er worden indicatoren bepaald waarmee de indirecte gevolgen meetbaar worden gemaakt. Deze analyse is een voorspelling, de moneterisatie van de indicatoren wordt gedaan aan de hand van uitkomsten van voorgaand onderzoek uit de literatuur, aannames en gemeentelijke data. Er wordt uitgelegd waar data vandaan komt en tot slot wordt de waarde van de uitkomst berekend.

3. De drie investeringen

Dit hoofdstuk licht het maatschappelijk rendement voor drie investeringen vanuit de koers van het gebiedspaspoort toe. Per investering volgt eerst een duidelijke omschrijving van de investering en de verschillende onderdelen hiervan. Waarna vervolgens het 'Maatschappelijk effect' tekstueel wordt toegelicht. Waarna uiteindelijk het 'Maatschappelijk rendement' uitgerekend wordt voor de drie investeringen.

Voor de volgende drie investeringen is het maatschappelijk rendement uitgewerkt:

1. Rondje Moerkapelle
2. Korte termijn investeringen Dorpshuis Op Moer
3. Nieuwbouw voormalige locatie Rehobothschool

3.1 Rondje Moerkapelle

In en rondom Moerkapelle bestaat een grote behoefte naar verbinding. Dit gaat over betere verbindingen voor fietsers en voetgangers om binnen het dorp makkelijker bij de belangrijke voorzieningen te kunnen komen. Bijvoorbeeld door een betere verbinding tussen oost en west. En buiten het dorp gaat het vooral om de aansluiting op de recreatieve verbindingen. Maar tevens draait het hier om een betere sociale verbinding tussen bewoners en het dorp en bijvoorbeeld tussen bewoners uit oud (west)- en nieuw (oost) Moerkapelle. Het 'rondje Moerkapelle' is een overkoepelde noemer voor deze algemene wens om tot meer en betere verbindingen te komen.

3.1.1 De investering

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van alle benodigde investeringen om het rondje Moerkapelle te kunnen realiseren. Alleen de betreffende kosten gemaakt door de gemeente Zuidplas zijn in kaart gebracht. De hieronder beschreven ingrepen komen voort uit bestaande knelpunten en behoeftes opgehaald vanuit de data-analyse, bestaand beleid en participatie met een groot aantal belanghebbende.

Om het rondje Moerkapelle te kunnen financieren wordt er bij het gebiedspaspoort Moerkapelle een investering van €230.000,- aangevraagd. Dit investeringsbedrag is bedoeld om een fysiek goede en uitnodigende langzaam-verkeersroute door Moerkapelle te ontwikkelen om het dorp zo beter te verbinden. Naast de fysieke route is dit budget ook bedoeld om onderlinge verbinding te creëren tussen bewoners, ondernemers en andere belanghebbende. De investeringen uit het Gebiedspaspoort sluiten bovendien goed aan op bestaande projecten met bestaande budgetten zoals de herinrichting van de Hollevoeterlaan (€ 529.000,-) en de Raadhuisstraat (€ 1.700.000,-). Voor de herinrichting van de Hollevoeterlaan wordt bij het gebiedspaspoort geen extra investering aangevraagd, voor de Raadhuisstraat wordt wel een extra investering aangevraagd om deze straat van meer kwaliteit te kunnen voorzien. Het is belangrijk dat deze bestaande investeringen beschikbaar blijven, omdat dit voor meerwaarde zorgt van het rondje Moerkapelle. Voorgestelde ingrepen uit het investeringsbedrag zijn:

Het zichtbaar maken van het Rondje Moerkapelle

(€ 15.000,- en € 25.000)

Momenteel spreken enkele inwoners van Moerkapelle al over de wandelroute rondje Moerkapelle. Door het plaatsen van borden en bankjes ontstaat er meer herkenbaarheid onder de bewoners. Tevens zorgen de bankjes voor meer

ontmoetingsmogelijkheden. Voor het plaatsen van de borden en bankjes is € 15.000,- opgenomen en zijn er een aantal fysieke ingrepen nodig € 25.000,-.

Het verbinden van Beth San met de Dorpsstraat

(€ 25.000,-)

De verbinding is niet optimaal, op dit moment is Dorpsstraat vanaf Beth San alleen bereikbaar via de schapenweide of de kerkstraat. We onderzoeken de mogelijkheden om deze verbinding te verwerken, hiervoor is een fysieke ingreep noodzakelijk. Voor deze ingreep is € 25.000,- opgenomen.

Het realiseren van een wandelpad langs de Ringvaart

(€ 30.000,-)

Eén van de kansen voor het dorp is, het dorp beter verbinden met de groenblauwe omgeving waarin het gelegen ligt. Met ook de toekomstige ontwikkeling van de Julianadriehoek meegenomen is het zeer gewenst om een wandelpad te creëren langs de Ringvaart. Op deze manier wordt de Julianadriehoek via het rondje Moerkapelle betrokken bij de rest van het dorp en kunnen mensen recreëren langs de Ringvaart. Binnen deze investering is uitgegaan van een simpel wandelpad, wat snel kan worden gerealiseerd. Plannen voor de Julianadriehoek zouden kunnen wijzen op de wens voor een luxere vorm van een wandel/fietsroute langs de Ringvaart. Deze route heeft een bovenwijkse functie en kan betaald worden vanuit het de reserve BIP. Bij het gebiedspaspoort Moerkapelle is € 30.000,- opgenomen voor een wandelpad langs de Ringvaart.

Het herinrichten van de Raadhuisstraat als een groene verbindende straat met ruimte voor fietsers en voetgangers

(€ 115.000,- & € 20.000,-)

Zoals al eerder benoemd spelen bestaande projecten een belangrijke rol bij het rondje Moerkapelle. Binnen het toekomstperspectief van het rondje is de Raadhuisstraat een fundamentele ingreep. Deze straat is gelegen in het midden van Moerkapelle en zorgt dus letterlijk voor een fysieke verbinding van oud-Moerkapelle met de dorpsstraat en de nieuwe wijken van Moerkapelle in het oosten. Deze straat moet wegens onderhoudsnoodzaak worden herontwikkeld, door hierop in te spelen en extra investeringsbudget beschikbaar

te stellen voor de herinrichting van de Raadhuisstraat kan er een aantrekkelijke groene (fiets)straat worden gerealiseerd. Bij de inrichting van de straat staan de fietsers en voetgangers centraal. Zo zal de nieuwe Raadhuisstraat bewoners uitnodigen om vaker te voet te gaan of de fiets te pakken voor kleine afstanden binnen het dorp. Voor de herinrichting van de Raadhuisstraat wordt bij het gebiedspaspoort € 115.000,- extra opgenomen, met een afschrijftijd van tevens 40 jaar. Om te borgen dat bij de herinrichting veel groen zal worden geïmplementeerd is hiervoor € 20.000,- opgenomen, met een afschrijftijd van 30 jaar.

In tabel 2 zijn de specificaties van het investeringsbedrag en het jaarlijkse investeringsbedrag voor de extra investeringen, berekend door investeringsbedrag te delen door het gehanteerde afschrijftermijn, weergegeven. Het rondje Moerkapelle sluit aan op twee bestaande investeringen, de herinrichting van de Hollevoeterlaan en Raadhuisstraat. Voor deze projecten zijn reeds investeringen vastgesteld hiervoor hoeft er bij het Gebiedspaspoort Moerkapelle geen geld te worden aangevraagd. Wel is het dus belangrijk dat deze projecten bij de bezuinigingen overeind blijven. Bedragen opgenomen onder de kolom 'Extra investering' zijn de investeringen die bij het Gebiedspaspoort Moerkapelle worden aangevraagd.

Koppeling investeringen met Gebiedspaspoort					
Ingrediënt	Doel	Investeringen	Bestaande investering	Extra investering	Per jaar
	b Rondje lopen: rond het dorp en op het dorp met ontmoeting in de Dorpsstraat	Bankjes (Middel: 500 - luxe: 1000 per stuk incl. plaatsen), zichtbaar maken van het rondje door borden		€ 15.000	€ 750
		Herkenbaarheid Rondje Moerkapelle (fysieke ingrepen)		€ 25.000	€ 833
	e Verbinding tussen oude en nieuwe wijken van Moerkapelle	Raadhuisstraat als aantrekkelijke fiets en wandel route. Plus, Boerenland winkel			
		Verbinding Dorpsstraat en Beth San		€ 25.000	€ 833
	c De koppeling met de Ringvaart versterken en benutten	Realisatie wandelpad langs de ringvaart (kosten verhalen via bovenwijkse voorzieningen)		€ 30.000	€ 750
	b Verhogen van ervaren verkeersveiligheid voor alle weggebruikers	Hollevoeterlaan herinrichting. Raadhuisstraat. Bredeweg (nog onbekend)	€ 529.000		
	c Betere fiets- en voetverbindingen aanleggen naar andere plaatsen en binnen het dorp	Raadhuisstraat als aantrekkelijke fiets en wandel route	€ 1.700.000	€ 115.000	€ 2.875
		Vergroenen Raadhuisstraat		€ 20.000	€ 667
Totaal				€ 230.000	€ 6.708

tabel 2: Overzicht kosten van de gewenste investeringen, Rondje Moerkapelle.

3.1.2 Maatschappelijk effect

In deze paragraaf worden de maatschappelijke effecten van de investeringen in het rondje Moerkapelle beschreven.

Het rondje Moerkapelle draagt bij aan verschillende gemeentelijke ambities waarmee wordt ingezet op goed verbonden dorpen die uitnodigen tot bewegen. Door het Rondje Moerkapelle te realiseren en herkenbaar te maken ontstaat er een aantrekkelijke langzaam verkeersroute door het dorp. Het rondje zorgt voor een betere fysieke en sociale verbinding tussen oud Moerkapelle (west) en nieuw Moerkapelle (oost). Naast dat deze route zorgt voor betere voet- en fietsverbindingen zorgt het ook voor een verbonden gevoel tussen de inwoners van het dorp.

Door het rondje wordt het verplaatsen binnen het dorp te voet of met de fiets toegankelijker, hierdoor worden inwoners uitgenodigd om meer te bewegen en zullen zij de auto eerder laten staan. Naast dat meer mensen regelmatig met de fiets zullen gaan dient het rondje Moerkapelle ook als recreatieve route. Mensen zullen meer gaan bewegen wat er indirect voor zorgt dat de inwoners gezonder worden en zullen gaan besparen op hun zorgkosten.

Langs de route zullen bankjes staan waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en ook de verbetering van de sociale verbinding zal zorgen voor een betere sociale samenhang in Moerkapelle. Door het sterkere samenhangsgevoel en de ontmoetingsmogelijkheden zal het aantal mensen dat zich eenzaam voelt kunnen afnemen.

Bovendien zal de sociale verbinding die ontstaat door deze investeringen zorgen voor een grotere lokale (economische) binding aan het dorp. Men zal bijvoorbeeld eerder hun boodschap binnen Moerkapelle doen als zij zich meer betrokken voelen met het dorp, de andere inwoners en de ondernemingen/voorzieningen. Dit kan leiden tot een grotere koopkrachtbinding.

Bij de ontwikkeling van het rondje wordt groen geïmplementeerd. Het toevoegen van groen draagt bij aan verschillende klimaatopgaven als hittestress, droogte en wateropvang. Daarnaast kan er worden bijgedragen aan de biodiversiteit en heeft groen invloed op de aantrekkelijkheid van het dorp (Moen, 2022).

De maatschappelijke effecten van de realisatie van het rondje Moerkapelle zijn samengevat het verbinden van oud- en nieuw Moerkapelle, het uitnodigen van de bewoners tot bewegen wat leidt tot het verbeteren van de gezondheid van de bewoners. Bovendien versterkt deze fysieke en sociale verbinding de koopkrachtbinding en sociale cohesie binnen het dorp Moerkapelle. En draagt het groen dat bij de realisatie wordt geïmplementeerd bij aan verschillende klimaatopgaven. Deze impact is doorberekend naar een SROI van 1,68. Zie onderstaande berekening.

3.1.3 Maatschappelijk rendement

In de deze stap worden de indicatoren bepaald waarmee de indirecte gevolgen meetbaar worden gemaakt. Deze analyse is een voorspelling, de monetarisatie van de indicatoren wordt gedaan aan de hand van uitkomsten van voorgaand onderzoek uit de literatuur, aannames, participatie en gemeentelijke data. Er wordt uitgelegd waar data vandaan komt en tot slot wordt de waarde van de uitkomst berekend.

1. Verbinden van oud- en nieuw Moerkapelle

Indicator: Minder afstroming van koopstromen.

Door een betere fysieke en sociale verbinding tussen het dorp, de inwoners en de ondernemingen/voorzieningen wordt er verwacht dat dit leidt tot minder afstroom van de lokale koopbinding. Van de 138 inwoners die meer verbondenheid gaat voelen door het rondje te gebruiken wordt verwacht dat dit in 1% meer koopkrachtbinding zal resulteren. De huidige koopkrachtbinding binnen Moerkapelle ligt op 51% (SWECO, 2023). Met de verwachte stijging gaat dit dus naar 52% van het gemiddeld jaarlijks winkelomzet per hoofd, wat uitkomt op € 48,23 euro extra per persoon (Retail Insiders, 2021). Dit bedrag maal 138, het aantal personen, komt uit op = € 6.667,32 aan extra jaarlijkse uitgaven aan de lokale economie van mensen die het rondje gebruiken.

2. Verbeteren van de gezondheid

Indicator: Gezondere inwoners, minder zorgkosten.

Door betere fiets- en wandelroutes door het dorp aan te leggen worden de inwoners uitgenodigd deze aantrekkelijke recreatieve route te gebruiken en zullen zij naar verwachting meer bewegen. Tevens zullen zij wellicht vaker de auto te laten staan voor afstanden binnen het dorp.

In het onderzoek van Ecorys (2017) worden kengetallen van gezondheid voor mensen die regelmatig sporten en bewegen vergeleken met kengetallen van mensen die niet of nauwelijks

sporten en bewegen. Het gemiddelde bedrag dat per persoon voor de verwachte resterende levensduur kan worden bespaard op de zorgkosten ligt tussen de € 1.500 en € 6.000 (Rebel, 2019).

Omgerekend is dit voor een 40 jarige (leeftijd uit het onderzoek) ongeveer totaal € 3.750 euro, als er vanuit wordt gegaan dat mensen gemiddeld 80 jaar leven, constateert dit in een jaarlijkse zorgkostenbesparing van € 3.750 / 40 jaar (nog te leven) = € 93,75 per jaar.

Gekeken naar het uitgangspunt dat inwoners tenminste voldoen aan de beweegrichtlijn, is het gewenst dat 138 inwoners meer gaan bewegen (Gemeente Zuidplas, 2020). De investeringen in het Rondje Moerkapelle gaan er echter niet voor zorgen dat alle inwoners gaan voldoen aan de beweegrichtlijnen. Bij deze berekening is er daarom uit uitgegaan dat 10% van de 138 meer gaan bewegen. Dit gaat dan om ongeveer 14 personen. 14 personen maal € 93,75 zorgt binnen Moerkapelle voor een jaarlijkse zorgkostenbesparing van = € 1.313,-

3. Versterken van sociale cohesie

Indicator: Zorgkostenbesparing door minder eenzame inwoners.

Het ontwikkelen van een verbindende route door het dorp zorgt naast het fysiek verbinden van locaties ook voor een verbetering in de sociale verbinding en daarmee de sociale cohesie en het ontmoeten van mede inwoners van Moerkapelle. Ook dragen de investeringen voor de herkenbaarheid van het rondje met onder andere samenwerkingen van lokale ondernemingen voor een grotere sociale betrokkenheid. Momenteel is 39,8% van de inwoners binnen het dorp eenzaam (Waar staat je gemeente, 2020). Omdat het realiseren van het Rondje Moerkapelle niet op een grote schaal invloed heeft op het tegengaan van de eenzaamheid wordt er uitgegaan van 0,5% minder mensen eenzaam door deze investeringen, dit zijn ongeveer 10 personen.

Uit onderzoek blijkt dat eenzaamheid zorgt voor hogere zorguitgaven aan geestelijke gezondheidszorg en huisartsen. Gemiddeld kan eenzaamheid worden geassocieerd met een indirecte stijging van 8,1% van de totale gezondheidszorg uitgaven (Meisters et al., 2021). De jaarlijkse kosten van het basispakket van de zorgverzekering in Nederland bedragen in 2021: € 48,6 miljard (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022). Omgerekend is dit gemiddeld € 2.786,70 per inwoner. 8,1% van deze kosten konden geassocieerd worden aan eenzaamheid dit is € 225,72 per persoon. De zorgkosten voor een persoon per jaar door eenzaamheid € 225,72 per inwoner maal 10,19 personen minder eenzaam is een jaarlijkse zorgkostenbesparing van € 2.299,84.

4. Groen draagt bij aan klimaatopgaven.

Indicator: Maatschappelijke baten van groen.

Uit onderzoek van Teeb Stad blijkt dat de maatschappelijke baten van groen en water 1,5 tot 2 maal hoger zijn dan de kosten. Binnen het rondje wordt er bij het rondje en de Raadhuisstraat ongeveer 2000 m2 groen toegevoegd om de route aantrekkelijk en milieubewust in te richten. De kosten om dit aan te leggen zijn € 20.000 met een afschrijftijd van 30 jaar komt dit uit op € 667 per jaar. Zoals eerder genoemd zijn de maatschappelijke baten 1,5 tot 2 maal zo hoog, binnen deze berekening zal worden gewerkt met 1,5 maal zo hoog wat resulteert in € 1.000,- jaarlijkse maatschappelijke baten van groen.

Berekening maatschappelijk rendement Rondje Moerkapelle

Het ontwikkelen van het Rondje Moerkapelle levert een Social Return On Investment op van 1,68. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente, € 1,68 wordt terugverdiend in de maatschappij. In de bovenstaande tabel is de berekening van het maatschappelijke rendement voor het Rondje Moerkapelle weergegeven. Het realiseren van het rondje speelt in op meerdere ambities uit de omgevingsvisie, rechts naast de tabel zijn de symbolen van de ambities te zien. In de grijzen balken links in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft. Binnen alle vier de ambities worden doelstellingen behaald.

Maatschappelijk rendement Rondje Moerkapelle			
Wat levert het op?	Toelichting	Ambitie Omgevingsvisie	Waarde maatschappij (per jaar)
<ul style="list-style-type: none"> ‘Dorpen die uitnodigen tot bewegen’ ‘Schone en toegankelijke dorpscentra’ ‘Stimuleren van fietsen en wandelen’ ‘Meer gebruiksgroen (met ruimte voor ontmoeting)’ ‘Groene schakel met recreatieve routestructuren’ ‘Gezond gebruik van de leefomgeving’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Verbeterde gezondheid van de bewoners Verminderen/ voorkomen zorggebruik 	<i>Lagere zorgkosten</i>		€ 1.313
<ul style="list-style-type: none"> ‘Verbinden van dorpen met agrarische omgeving’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Verbinden oud en nieuw Moerkapelle, Lokale economie versterken 	<i>Minder koopstromen die weggaan naar andere gebieden</i>		€ 6.667
<ul style="list-style-type: none"> ‘Uitbreiding routes voor langzaamverkeer’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Versterken sociale samenhang/ sociale cohesie 	<i>Daling van 0,5% van de huidige eenzame bevolking in Moerkapelle</i>		€ 2.300
<ul style="list-style-type: none"> ‘Creëren van klimaatadaptieve buitenruimte’ ‘Bevorderen biodiversiteit’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Implementatie van groen: draagt bij aan de klimaatopgaven 	<i>Maatschappelijke baten groen 1,5 tot 2 maal zo hoog als de kosten</i>		€ 1.000
Totale sociale waarde			€ 11.280
Totale waarde			€ 11.280
Totale sociale investeringen			-
<ul style="list-style-type: none"> Verbinding Dorpsstraat - Beth San Implementeren groen Raadhuisstraat Bankjes en borden plaatsen Wandelpad langs de Ringvaart Extra investering Raadhuisstraat Herkenbaarheid Rondje Moerkapelle (Fysieke ingrepen) Herkenbaarheid Rondje Moerkapelle (Samenwerkingen) 			€ 8331 € 667 € 750 € 750 € 2.875 € 833 -
Totale investeringen			€ 6.708
Sociale ratio			1.681 68,14%

tabel 3: Berekening maatschappelijk rendement Rondje Moerkapelle

3.2 Dorpshuis Op Moer

Dorpshuis Op Moer vervult een belangrijke rol binnen het dorpse karakter van Moerkapelle. Er wordt onder meer veel gesport door 13 verenigingen, gegymd door de basisscholen en er zitten twee kinderopvang. Dit zorgt voor 1500-2000 bezoekers per week volgens het bestuur van Op Moer. Daarnaast wordt de sporthal ook gebruikt door verenigingen uit de omgeving zoals volleybalvereniging ZVH uit Zevenhuizen. Ook worden verschillende zalen gebruikt door ouderenverenigingen, kerkgemeenschappen en sociaal-maatschappelijke organisaties zoals stichting Zo!. Het pand is gedateerd en de voorzieningen passen niet meer helemaal bij deze tijd. Kortom, het functioneert als een dorps huis maar moet wel vernieuwd worden. We zetten in op zowel de korte termijn als de lange termijn. Om voor de korte termijn, komende vijf jaar, goed als dorps huis te blijven functioneren wordt een noodzakelijke beperkte revitalisatie voorgesteld. Het maatschappelijk rendement zal enkel worden berekend voor de korte termijn van 5 jaar. De lange termijnvisie is voor een berekening van het maatschappelijk rendement nog te onduidelijk.

3.2.1 De investering

In deze paragraaf wordt een overzicht van de investeringen weergegeven. Alleen de betreffende kosten gemaakt door de gemeente Zuidplas zijn in kaart gebracht. De hieronder beschreven ingrepen zijn gebaseerd op bestaande knelpunten en behoeftes opgehaald vanuit de data-analyse, bestaand beleid en participatie met een groot aantal belanghebbende.

Om de maatschappelijke waarde van Op Moer binnen 5 jaar in stand te houden en te vergroten zullen laagdrempelige burgerinitiatieven worden gestimuleerd, hier is geen extra investering voor nodig. Bovendien moeten de huidige functies worden behouden, daar dragen onderstaande investeringen aan bij. Het noodzakelijk onderhoud wordt gefinancierd uit de bestaande jaarlijkse subsidie. Voor de kortetermijnvisie wordt bij het Gebiedspaspoort Moerkapelle € 120.000,- aangevraagd voor extra investeringen om de maatschappelijke waarde van Op Moer binnen de korte termijn te optimaliseren. Dit budget is onder andere bestemd voor:

Het toevoegen van een terrasinvulling

(€ 10.000,-).

Bewoners van Moerkapelle hebben aangegeven een ontmoetingsplek te missen binnen het dorp. Door een terras invulling aan Op Moer toe te voegen kan hier ontmoeting plaats vinden. Tevens kan deze locatie zorgen voor meer verbinding tussen oud- en nieuw Moerkapelle. Om een terras te realiseren bij Op Moer is € 10.000,- opgenomen.

Het transformeren van Op Moer om meer ruimte te maken voor kinderopvang

(€ 35.000,-)

Een knelpunt binnen het (maatschappelijke) voorzieningenniveau is de kinderopvang. Momenteel is er binnen Op Moer alleen ruimte voor BSO en 1 dagdeel kinderopvang. Door binnen het pand te transformeren, zoals wanden verplaatsen etc., ontstaat er de mogelijkheid om meer ruimte te benutten voor de kinderopvang en zo meer kinderen een plek te geven. Voor het indoor transformeren van Op Moer is € 35.000,- opgenomen.

Het plaatsen van een container, dienend als ontmoetingsplek voor de oudere jeugd

(€ 15.000,-).

Uit het participatie traject binnen Moerkapelle is gebleken dat een ontmoetingsplek voor de oudere jeugd (15,16,17 jaar) ontbreekt. Om hierop in te spelen kan er een container worden geplaatst die aantrekkelijk zal worden ingericht voor deze doelgroep. Om deze container te plaatsen en in te richten is € 15.000,- opgenomen.

Het verduurzamen van het pand

(€ 60.000,-)

De gemeente wil inzetten op het verduurzamen van haar vastgoedportefeuille. Bij Op Moer is gekeken naar verduurzamingsmogelijkheden met een terugverdientermin van 5 jaar, daardoor komen het plaatsen van zonnepanelen en ledverlichting in aanmerking. Hiervoor is € 60.000,- opgenomen.

In tabel 4 zijn de specificaties van het investeringsbedrag en het jaarlijkse investeringsbedrag voor de extra investeringen, berekend door investeringsbedrag te delen door de afschrijftermijn van 5 jaar, af te lezen.

Koppeling investeringen met Gebiedspaspoort					
Ingrediënt	Doel	Investeringsen	Bestaande investering	Extra investering	Per jaar
	a We maken samen het dorp	Stimuleren van laagdrempelige burgerinitiatieven, zoals evenementen			
	c Rol van (sport) verenigingen, dorpshuis Op Moer en de kerk als fundament van het dorps karakter	Behoud van de functies in Op Moer Jaarlijks onderhoud	€ 137.308,00		
	e Verbinding tussen oude en nieuwe wijken van Moerkapelle	Toestaan van een terras invulling (buitenteras met andere tegels en groenbakken)		€ 10.000	€ 2.000
	b Verblijfskwaliteit verbeteren in de Dorpsstraat en rond Op Moer met meer levendigheid				
	c Het op peil brengen van maatschappelijke voorzieningen	Ruimte voor Kinderopvang - transformatie (aanpassen wanden)		€ 35.000	€ 7.000
	d Een centrale plek voor jongeren om samen te komen en een uitbreiding van spelmogelijkheden voor oudere kinderen	Plaatsen en inrichting container		€ 15.000	€ 3.000
	e Bekendheid geven aan de duurzaamheidsthema's en hiermee samen concreet aan de slag gaan	Verduurzamen Op Moer (verkennen ledverlichting, en zonnepanelen)		€ 60.000	€ 12.000
Totaal				€ 120.000	€ 24.000

tabel 4: Overzicht kosten van de gewenste ingrepen, Dorpshuis Op Moer.

3.2.2 Maatschappelijk effect

In deze paragraaf worden de maatschappelijke effecten van de investeringen voor Op Moer beschreven.

Momenteel gebruikt 14% van de inwoners van Moerkapelle een functie binnen Op Moer. Door het huisvesten van deze verenigingen te behouden en het stimuleren van burgerinitiatieven wordt de sociale samenhang binnen het dorp versterkt. Op Moer dient voor velen als ontmoetingsplek, door hier een terrasinvulling aan toe te voegen wordt deze ontmoetingsfunctie vergroot en wordt de sociale cohesie onder de bewoners van Moerkapelle versterkt. Het plaatsen van een JOP/ container als ontmoetingsplek voor oudere jeugd zal tevens zorgen voor sociale cohesie onder de jongeren.

Door het faciliteren van de sport en maatschappelijke organisaties ontstaat een sterker samenhangig gevoel. Deze effecten samen met de nieuwe ontmoetingsfunctie van het terras en de container voor de jeugd zullen zorgen voor een vermindering van het percentage eenzame inwoners binnen Moerkapelle.

Bovendien zal het toevoegen van het een terrasinvulling bij Op Moer zorgen voor de mogelijkheid om 0,5 FTE extra mensen in dienst te nemen bij Op Moer. Hiermee ontstaat de mogelijkheid voor uitstroom vanuit de bijstand. Het transformeren van ruimtes binnen Op Moer om meer kinderopvang mogelijk te maken zal indirect zorgen voor extra werkgelegenheid bij de kinderopvangorganisaties. Bovendien zorgt het aanbieden van goede kinderopvang voor een hogere arbeidsproductiviteit bij ouders en meer inclusie van de samenleving. Voornamelijk bij de moeders met of zonder kinderopvang zijn nu grote verschillen te zien.

Binnen de ambities geeft de gemeente aan in te willen zetten op het verduurzamen van de vastgoedportefeuille, bij Op Moer wordt rekening gehouden met een afschrijftermijn van 5 jaar. Binnen deze 5 jaar zijn er mogelijkheden om Op Moer te verduurzamen met ledverlichting en zonnepanelen. Het verduurzamen met ledverlichting en zonnepanelen zal het energie verbruik en Co2-uitstoot verminderen en tevens extra energie opwekken.

Samengevat is het maatschappelijke effect van het korte termijnplan voor Op Moer: het versterken van de sociale

samenhang in het dorp, het verbeteren van de mentale en fysieke gezondheid van de bewoners door onder andere het tegengaan van eenzaamheid. Het creëren van werkgelegenheid en het verminderen van CO2-uitstoot plus het opwekken van zonne-energie. Deze impact is doorberekend naar een SROI van 1,1. Zie onderstaande berekening.

3.2.3. Maatschappelijk rendement

In de deze stap worden de indicatoren bepaald waarmee de indirecte gevolgen meetbaar worden gemaakt. Deze analyse is een voorspelling, de monetarisatie van de indicatoren wordt gedaan aan de hand van uitkomsten van voorgaand onderzoek uit de literatuur, aannames, participatie en gemeentelijke data. Er wordt uitgelegd waar data vandaan komt en tot slot wordt de waarde van de uitkomst berekend.

Versterken van de sociale samenhang

Indicator: Lidmaatschap.

Het minimale doel is het percentage ledenstijging van de sportverenigingen van de afgelopen jaren door te zetten, dit is ongeveer 2% (Gemeente Zuidplas, 2022). In Moerkapelle is momenteel 14% van de inwoners lid bij een sportvereniging binnen Op Moer, dit zijn 490 inwoners (Op Moer, 2023). De gemiddelde sportcontributie ligt op € 120 per persoon. Als er dus 2% (van 490) mensen per jaar extra lid worden zorgt dit voor € 1.176,- extra opbrengsten.

Verbeteren mentale en fysieke gezondheid inwoners

Indicator: Gezondere inwoners, minder zorgkosten.

Door het faciliteren van de sportvoorzieningen binnen het dorps huis hebben mensen de kans om lid te worden bij een sportvereniging waardoor zij meer gaan bewegen. Omdat de huidige invulling al veel sportmogelijkheden biedt en de extra investeringen niet bijdragen aan het realiseren van meer sportfuncties zullen er tevens geen extra maatschappelijke opbrengsten worden meegerekend.

Tegengaan van eenzaamheid

Indicator: Zorgkostenbesparing.

Zoals al eerder genoemd is 39,8% van de inwoners eenzaam in Moerkapelle (Waar staat je gemeente, 2020). Onder de leden van Op Moer (incl. leden maatschappelijke organisatie) zijn dit 294 mensen. Omdat Op Moer zo belangrijk is voor het dorp wordt er uitgegaan dat 5% van de leden/ bezoekers zich minder eenzaam voelen door de functies in Op Moer, dit zijn 15 mensen. Het bestrijden van eenzaamheid in Op Moer gebeurt voornamelijk door de ontmoetingsfunctie.

Uit onderzoek blijkt dat eenzaamheid zorgt voor hogere zorguitgaven aan geestelijke gezondheidszorg en huisartsen. Gemiddeld kan eenzaamheid worden geassocieerd met een indirecte stijging van 8,1% van de totale gezondheidszorg uitgaven (Meisters et al., 2021). De jaarlijkse kosten van het basispakket van de zorgverzekering in Nederland bedragen in 2021: € 48,6 miljard (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022). Omgerekend is dit gemiddeld € 2.786,70 per inwoner. 8,1% van deze kosten konden geassocieerd worden aan eenzaamheid dit is € 225,72 per persoon. Door de investering van de gemeente in Op Moer neemt eenzaamheid bij 14,72 leden af dat resulteert in (€ 225,72 maal 14,72) een zorgkostenbesparing van € 3.323,09.

Lokale economie versterken

Indicator: Arbeidsparticipatie en -productiviteit ouders verhogen.

Binnen Op Moer zullen aanpassingen worden gedaan waardoor er meer kinderopvang mogelijk wordt. Het aanbieden van goede kinderopvang zorgt niet alleen voor een kansrijkere start voor alle kinderen, maar kan tevens de arbeidsparticipatie van ouders verhogen. Kinderopvangvoorzieningen stellen ouders in staat om betaalde arbeid te kunnen verrichten. Een kwalitatieve kinderopvang verhoogt daarom de arbeidsparticipatie en tevens zorgt een betere balans tussen werk en privé voor een hogere arbeidsproductiviteit van de ouders (SER, 2021).

Het maatschappelijke rendement in euro's wat door de extra kinderopvangplekken en daarmee het verhogen van de arbeidsparticipatie en productiviteit in de maatschappij zal terug worden verdiend is moeilijk door te berekenen. Daarom is dit in de berekening niet meegenomen.

CO2-uitstoot verminderen en Zonne-energie opwekken

Indicator: Elektriciteitsbesparing.

De gemeente wilt haar vastgoedportefeuille verduurzamen. Verduurzamingsmogelijkheden voor Op Moer die binnen 5 jaar af te schrijven zijn: zonnepanelen plaatsen op het dak en het toepassen van ledverlichting.

Op het dak van de sporthal passen 134 zonnepanelen, de kosten hiervoor bedragen totaal € 77.113 waarvoor 30% subsidie kan worden aangevraagd dit komt daarna neer op € 53.979,- kosten voor de gemeente. Per jaar besparen de zonnepanelen Op Moer voor zo'n € 12.508 euro aan energiekosten. Dit is een jaarlijkse besparing van € 1.712,- (De Groene Club, 2023). Na de 5 jaar kunnen de zonnepanelen bovendien nog worden verplaatst en hergebruikt wat deze investering nog interessanter maakt.

De totale kosten voor de ledverlichting bedragen € 3.139,- waarvoor 20% subsidie kan worden aangevraagd dit zal daarna neerkomen op € 2.511,- kosten voor de gemeente. Per jaar bespaard de ledverlichting Op Moer € 892 euro aan energiekosten (De Groene Club, 2023). Dit is een jaarlijkse besparing van € 389,-.

Creëren van werkgelegenheid

Indicator: Extra aantal banen door de investering.

Door de ontwikkeling van het terras bij Op Moer wordt verwacht dat er een halve extra Fte wordt gegenereerd (Op Moer, 2023). De bijstandsuitkering bedraagt gemiddeld € 1.216,62 maal 12 maanden = € 14.599,44 per jaar per persoon (Rijksoverheid, 2023). In de SROI-berekening zal een halve bijstandsbesparing worden meegerekend, echter is men bewust dat dit in realiteit niet mogelijk is, dit resulteert in een bijstandsbesparing van € 7.299,72.

Tevens ontstaan er indirect meer baan mogelijkheden door het transformeren van Op Moer zodat er meer ruimte is voor kinderopvang. Om meer dagdelen kinderopvang aan te bieden zijn er ook leidsters nodig. Echter worden deze maatschappelijke opbrengsten niet meegerekend omdat dit zal verlopen via de betreffende kinderopvangorganisatie.

Berekening maatschappelijk rendement Op Moer

In de onderstaande tabel is de berekening van het maatschappelijke rendement voor Op Moer weergegeven. De investering voor Op Moer, 5 jaar perspectief, levert een Social Return On Investment op van 1,08. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente, € 1,08 wordt terugverdiend in de maatschappij. Deze lagere SROI is verklaarbaar door het relatief korte afschrijftermijn van 5 jaar.

Het uitbreiden en transformeren van Op Moer speelt tevens in op drie ambities uit de omgevingsvisie. Rechts naast de tabel zijn de betreffende ambities weergegeven en in de grijzen balken in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft.

Maatschappelijk rendement Op Moer			
Wat levert het op?	Toelichting	Ambitie Omgevingsvisie	Waarde maatschappij (per jaar)
<ul style="list-style-type: none"> ‘Goede voorzieningen in bestaande dorpen’ ‘Toereikende sportvoorzieningen’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Versterken sociale samenhang 	<i>Verwachte stijging lidmaatschap met 2%</i>		€ 1.176
<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren mentale en fysieke gezondheid van de inwoners 	<i>Daling zorgkosten door meer bewegen</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ‘Faciliteren van een actief verenigingsleven’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Versterken sociale cohesie, tegengaan eenzaamheid 	<i>Zorgkostenbesparing door minder eenzaam mensen</i>		€ 3.323
<ul style="list-style-type: none"> ‘Schone en toegankelijke dorpscentra’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Lokale economie versterken 	<i>Verhogen arbeidsproductiviteit ouders</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ‘Verduurzamen woningvoorraad en vastgoedportefeuille’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Zonne-energie opwekken (Zonnepanelen op het dak) 	<i>Besparing elektriciteit door opgewekte energie</i>		€ 12.508
<ul style="list-style-type: none"> CO2 uitstoot elektriciteit verminderen 	<i>Besparing elektriciteit door LED-verlichting</i>		€ 892
<ul style="list-style-type: none"> ‘Voldoende werkgelegenheid voor inwoners’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Creëren van werkgelegenheid 	<i>0,5 fte baan beschikbaar door terrasfunctie: Uitstroom vanuit de bijstand</i>		€ 7.299,72
Totale sociale waarde			€ 25.199
Totale waarde			€ 25.199
Totale sociale investeringen			
<ul style="list-style-type: none"> Realisatie terras Op Moer Aanpassen indeling Op Moer Plaatsen container Plaatsen Zonnepanelen Toepassen LED verlichting 			€ 2.000 € 7.000 € 3.000 € 10.796 € 502
Totale investeringen			€ 23.298
Sociale ratio			1,082 8,16%

tabel 5: Berekening maatschappelijk rendement Op Moer, korte termijn

3.3 Voormalige schoollocatie Rehobothschool

Binnen het dorp is een grote vraag naar (betaalbare) woningen. Veel (alleenstaande) ouderen wonen nog in te grote eengezinswoningen waardoor deze woningen niet vrijkomen en er geen doorgroeimogelijkheden zijn voor bijvoorbeeld jonge gezinnen. Door op de voormalige Rehobothschoollocatie in te zetten op betaalbare seniorenwoningen biedt de gemeente senioren een nieuwe plek binnen hun eigen dorp en komt er beweging in het doorstromen. De 18 woningen zullen samen een semi-private tuin delen waardoor sociale contacten tussen de bewoners kunnen ontstaan.

3.3.1 De investering

In deze paragraaf wordt een overzicht van de investeringen weergegeven. Alleen de betreffende kosten gemaakt door de gemeente Zuidplas zijn in kaart gebracht. De hieronder beschreven ingreep is gebaseerd op bestaande knelpunten en behoeftes opgehaald vanuit de data-analyse, bestaand beleid en participatie met een groot aantal belanghebbende.

Om de ontwikkeling van 18 betaalbare seniorenwoningen op de voormalige Rehobothschoollocatie te kunnen realiseren heeft de raad bij het PRO 2023 een tekort van €700.000 op de grondexploitatie geaccepteerd. Met een afschrijftermijn van 30 jaar kost dit de gemeente jaarlijks € 25.000,- incl. rente. Voor deze investering hoeft geen extra budget te worden aangevraagd bij het Gebiedspaspoort Moerkapelle. De ontwikkeling van het plan wordt uit handen gegeven, waardoor het risico niet bij de gemeente komt te liggen. Wel zal de gemeente uitgangspunten meegeven aan de betreffende ontwikkelaar zoals het lokaal toewijzen van de woningen en het te realiseren van een semi-private tuin met focus op biodiversiteit.

In onderstaande tabel zijn het investeringsbedrag en het jaarlijkse investeringsbedrag af te lezen.

Koppeling investeringen met Gebiedspaspoort					
Ingrediënt	Doel	Investeringen	Bestaande investering	Extra investering	Per jaar
	d Groei van het dorp gekoppeld aan lokale behoefte en wens om zelfvoorzienend				
	a Betaalbare woningen voor ouderen uit het dorp dichtbij voorzieningen	Accepteren - 7 ton op de Grond Exploitatie (GREX)	€ 700.000		€ 23.333
	c Benut kansen om woningen lokaal toe te wijzen				
	d Binnen het dorp, de Dorpsstraat en bij de entree groen toevoegen en het bestaande groen goed onderhouden				
Totaal				€ 700.000	€ 25.000

tabel 6: Overzicht kosten van de gewenste investering, Rehobothschoollocatie.

3.3.2 Maatschappelijk effect

In deze paragraaf worden de maatschappelijke effecten van de investering voor de ontwikkeling op de Rehobothschoollocatie in kaart gebracht.

Door het realiseren van 18 seniorenwoningen op de oude Rehobothschoollocatie krijgen ouderen de kans om te wonen in een voor hen geschikte woning binnen Moerkapelle. Hierdoor kunnen ouderen die binnen het dorp willen blijven wonen, dit ook doen. Dit draagt bij aan de gemeenschapszin.

Ook voor de mensen die omliggend van het gebied wonen is het fijn dat de oude Rehobothschoollocatie eindelijk zal worden gesloopt en hier een nieuwbouwwontwikkeling voor terugkomt. Niet alleen zal het woongenot bij de bewoners omhoog gaan maar tevens zal de woningwaarde van hun huis stijgen.

Bij de 18 seniorenwoningen wordt ook een semi-private tuin gerealiseerd. Deze tuin is collectief bezit waardoor woonachtigen elkaar hier tegenkomen en elkaar hier kunnen ontmoeten. Omdat het percentage eenzame mensen onder de senioren doelgroepen hoger is, wordt er verwacht dat de functie van de collectieve tuin grote invloed kan hebben op het eenzaamheidsgevoel van de bewoners.

Bij het overdragen van de grond zal de gemeente voorwaarden stellen over de inrichting van de tuin denk hierbij aan het implementeren van waterberging of infiltratie, het versterken van de flora en fauna (biodiversiteit) en maatregelen tegen hittestress.

Bovendien heeft het toevoegen van 18 woningen ook effect op de lokale economie. De nieuwe bewoners zullen ook boodschappen doen en gebruik maken van de lokale voorzieningen, dit versterkt de lokale economie.

Het ontwikkelen van 18 seniorenwoningen levert samengevat maatschappelijke effecten op zoals het versterken van de gemeenschapszin, het vergroten van het woongenot van omwonenden en het tegengaan van eenzaamheid. Maar ook draagt het bij aan de lokale economie en draagt de semi private tuin bij aan verschillende klimaatopgaven. Deze impact levert doorberekend een SROI van 2,9. Zie de berekening op de volgende pagina's.

3.3.3 Maatschappelijk rendement

In de deze stap worden de indicatoren bepaald waarmee de indirecte gevolgen meetbaar worden gemaakt. Deze analyse is een voorspelling, de monetarisatie van de indicatoren wordt gedaan aan de hand van uitkomsten van voorgaand onderzoek uit de literatuur, aannames, participatie en gemeentelijke data. Er wordt uitgelegd waar data vandaan komt en tot slot wordt de waarde van de uitkomst berekend.

Versterken sociale samenhang

Indicator: Dusdanig klein effect, niet te berekenen.

Door het realiseren van (senioren)woningen komen er meer woningen beschikbaar voor inwoners die binnen Moerkapelle willen blijven wonen. Ouderen kunnen op deze manier binnen het dorp blijven, dit is goed voor de gemeenschapszin. Omdat het bij deze ontwikkeling om maar 18 woningen gaat zal dit effect te klein zijn om mee te rekenen.

Tegengaan eenzaamheid

Indicator: Zorgkostenbesparing.

De hoofddoelgroep voor de nieuwbouwwoningen zijn senioren, dit is een doelgroep die vaker te kampen heeft met eenzaamheid. Door bij de woningen een semi private tuin te ontwikkelen ontstaat er een plek waar de nieuwe maar tevens omliggende bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Voornamelijk onder de nieuwe bewoners wordt verwacht dat het percentage dat zich eenzaam voelt zal afnemen met 80%. Er zullen 18 woningen worden ontwikkeld, ervan uitgaande dat er 1,5 persoon per woning zal wonen, zijn dit 27 extra inwoners. 39,8% van de inwoners van Moerkapelle is eenzaam, dat zijn 11 van de 27 nieuwe inwoners (Waar staat je gemeente, 2020). 80% van de 11 extra inwoners wordt hierdoor minder eenzaam. 80% maal 11 personen = 8,60 personen.

Uit onderzoek blijkt dat eenzaamheid zorgt voor hogere zorguitgaven aan geestelijke gezondheidszorg en huisartsen. Gemiddeld kan eenzaamheid worden geassocieerd met een indirecte stijging van 8,1% van de totale gezondheidszorg uitgaven (Meisters et al., 2021). De jaarlijkse kosten van het basispakket van de zorgverzekering in Nederland bedragen in 2021: € 48,6 miljard (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2022). Omgerekend is dit gemiddeld € 2.786,70 per inwoner. 8,1% van deze kosten konden geassocieerd worden aan eenzaamheid dit is € 225,72 per persoon.

€ 225,72 maal 8,60 bewoners = €1.940,49,- aan zorgkostenbesparing per jaar.

Woongenot verhogen

Indicator: Stijging woningwaarde.

Er is niet genoeg data beschikbaar om dit maatschappelijke effect door te kunnen berekenen.

Lokale economie versterken

Indicator: Extra uitgaven lokale economie.

Na realisatie kunnen 27 inwoners hier gaan wonen. Het gemiddeld jaarlijkse winkelomzet per hoofd 2020 is € 4.823,- (Retail Insiders, 2021). Moerkapelle heeft maar een koopkrachtbinding van 51% dus dit wordt aangehouden (SWEEO, 2023). 27 extra inwoners maal (€ 4.823 maal 51%=) € 2.459,7 = € 66.413 extra uitgaven aan de lokale economie per jaar.

Implementatie van groen: draagt bij aan de klimaatopgaven

Indicator: Maatschappelijke baten van groen.

Door het implementeren van groen bij de nieuwbouwoontwikkeling kan er worden bijgedragen aan de biodiversiteit. Dit is niet alleen aantrekkelijk voor de gebruiker maar dit zorgt er ook voor een gezonder ecosysteem. Naast het effect op de biodiversiteit heeft groen invloed op de aantrekkelijkheid van de woningen en verschillende klimaatkwesties (Moen, 2022). Uit onderzoek van Teeb Stad blijkt dat de baten van groen en water zijn 1,5 tot 2 maal hoger dan de kosten. Er zal 1.985 m² aan collectieve tuin worden gerealiseerd, de inrichting zal van de tuin zal van hoge kwaliteit zijn met onder andere bomen, een voetpad met verlichting en bankjes. Hiervoor is € 35,- per bvo aangehouden dit maal 1.985 m² komt tot een totaal van bedrag van €69.475,- dit is met een afschrijftermijn van 30 jaar een jaarlijks bedrag van €2.316,- (Bouwkostenkompas, 2023)& (Gemeente Zuidplas, 2023).

Omdat er maar 2.000 m² groen wordt toegevoegd wordt ervanuit gegaan dat de baten slechts 1,5 maal hoger liggen dan de kosten. Dit maakt het maatschappelijke rendement van het realiseren van een semi-private tuin met extra aandacht voor biodiversiteit jaarlijks € 3.474,-.

Berekening maatschappelijk rendement Rehobothschoollocatie

In de onderstaande tabel is de berekening van het maatschappelijke rendement voor de Rehobothschoollocatie weergegeven. De ontwikkeling van 18 seniorenwoningen levert een Social Return On Investment op van 2,87. Dit betekent dat voor elke geïnvesteerde euro door de gemeente, € 2,87 wordt terugverdiend in de maatschappij. Deze hoge SROI is verklaarbaar door de relatief lage kosten die de gemeente

zal maken. De realisatie van de woningen speelt tevens in op drie ambities uit de omgevingsvisie. Rechts naast de tabel zijn de betreffende ambities weergegeven en in de grijzen balken in de tabel staan de verschillende doelstellingen waar deze investering invloed op heeft.

Maatschappelijk rendement Rehobothschoollocatie			
Wat levert het op?	Toelichting	Ambitie Omgevingsvisie	Waarde maatschappij (per jaar)
<ul style="list-style-type: none"> ‘Meer gebruiksgroen met ruimte voor ontmoeten’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Versterken sociale samenhang 	<i>Gemeenschapszin: ouderen kunnen binnen het dorp blijven wonen - dusdanig klein effect</i>		-
<ul style="list-style-type: none"> Tegengaan eenzaamheid 	<i>Daling van de eenzame senioren in Moerkapelle</i>		€ 1.940
<ul style="list-style-type: none"> ‘Ruimte voor dorps wonen in de Randstad’ ‘Evenwichtig woningaanbod voor alle doelgroepen’ ‘Behoud en versterking voorraad betaalbare woningen’ ‘Betere doorstroming op de woningmarkt’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Woongenot verhogen 	<i>Stijging woningwaarde - dusdanig klein effect</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Lokale economie versterken 	<i>Jaarlijkse winkelomzet van de (nieuwe) bewoners</i>		€ 66.413
<ul style="list-style-type: none"> ‘Creëren van een klimaatadaptieve buitenruimte’ ‘Bevorderen van de biodiversiteit’ 			
<ul style="list-style-type: none"> Implementatie van groen: draagt bij aan de klimaatopgaven 	<i>Maatschappelijke baten groen 1,5 maal zo hoog als de kosten</i>		€ 3.474
Totale sociale waarde			€ 71.827
Totale waarde			€ 71.827
Totale sociale investeringen			-
Jaarlijkse investering met afschrijftijd 30 jaar			€ 25.000
Totale investeringen			€ 25.000
Sociale ratio			2,873 187,31%

tabel 7: Berekening maatschappelijk rendement Ontwikkeling Rehobothschoollocatie

Literatuurlijst

- Been, L. A. (2012, januari). Werk aan de winkel - Over de relatie tussen leefbaarheid en voorzieningen in plattelandsdorpen in het Eemsdeltagebied. Rijksuniversiteit Groningen. https://frw.studenttheses.ub.rug.nl/3145/1/Scriptie_Laura_Been.pdf
- BouwkostenKompas. (2023, juli). <https://www.bouwkostenkompas.nl/nl/kostencijfer/Civillnr>
- BRO, Bureau Stedelijke Planning, & I&O Research. (2022, februari). Factsheet I Koopstromenonderzoek 2021 I Centrum Moerkapelle. KSO.
- Bureau Stedelijke Planning & Gemeente Zuidplas. (2021, mei). Detailhandelsnota Gemeente Zuidplas 2020-2025.
- CNV. (2022). Minimumloon en hoogte loon - CNV. <https://www.cnv.nl/themas/salaris/hoogte-loon-minimumloon/#:%7E:text=Iedere%20werknemer%20in%20Nederland%20heeft,is%20dit%20%E2%82%AC%201.725%2C00%20>
- De Block, C., De Smet, J., Glorieux, J., & Pruvoost, D. (2018). SROI: Social Return On Investment. Arteveldehogeschool. <https://elearning-onlinehulp.be/simba/wp-content/uploads/2019/11/Bachelorproef-Arteveldehs-SROI-bij-onlinetools-groep-2.pdf>
- De Groene Club. (2023). Energiescan: Dorpshuis Op Moer.
- De Haas, G. (2021, 9 september). Maatschappelijk rendement belangrijk voor welzijnsorganisaties. Insights Zorg. <https://www.insights-zorg.nl/nieuws/maatschappelijk-rendement-belangrijk-voor-welzijnsorganisaties/>
- Gemeente Zuidplas. (2018, december). Woonvisie 2025 - Dorps wonen in Zuidplas, nu en in de toekomst.
- Gemeente Zuidplas. (2020, maart). Sport- en accommodatievisie Zuidplas 2020-2030. <https://www.sportstichtingzuidplas.nl/sportloket/sportvisie>
- Gemeente Zuidplas. (2021a, juli). Omgevingsvisie Zuidplas.
- Gemeente Zuidplas. (2021b, september). Referentiebeeld maatschappelijke voorzieningen Zuidplas 2021-2023.
- Gemeente Zuidplas. (2021c, december). Subsidiejaarprogramma | Sociaal en Maatschappelijk Domein 2022. https://www.zuidplas.nl/_flysystem/media/subsidiejaarprogramma-sociaal-en-maatschappelijk-domein-2022-bestuurlijk.pdf
- Gemeente Zuidplas. (2022a, januari). Rapport Objecten Moerkapelle.
- Gemeente Zuidplas. (2022b, januari). Kaart Gebiedspaspoort Moerkapelle.
- Hooge, E. (2015, december). Onderwijs als verbindingspunt van gemeenschapsvorming.
- Kam, G. R. W., & Deuten, G. J. (2006). Maatschappelijk rendement van vastgoed. Real Estate Magazine, 15-19. <http://hdl.handle.net/2066/46042>
- Krans, E. (2010, augustus). Maatschappelijke impact gemeten. Universiteit Twente. https://essay.utwente.nl/60796/1/BSc_Ellen_Krans.pdf
- Kuiken, J. M. (2012, juli). Maatschappelijke voorzieningen vanuit een krimpend perspectief. Universiteit Utrecht. <https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/16223/Master%20Thesis%20Anneke%20Kuiken.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- LSA Zelfbeheer. (2017, 1 mei). Gemeentelijk accommodatiebeleid. <https://www.lsabewoners.nl/zelfbeheer/kennis/gemeentelijk-accommodatiebeleid/>
- Meisters, R., Westra, D., Putrik, P., Bosma, H., Ruwaard, D., & Jansen, M. (2021, februari). Does Loneliness Have a Cost? A Population-Wide Study of the Association Between Loneliness and Healthcare Expenditure. International Journal of Public Health. <https://www.ssph-journal.org/articles/10.3389/ijph.2021.581286/full>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2021, 10 februari). Leefbaarheid. Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leefbaarheid>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2018, 1 augustus). Regeling aanpassing van de stichtings- en opheffingsnormen basisonderwijs 2018. Overheid.nl | Wettenbank. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040104/2021-08-01>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2020). Wet op het voortgezet onderwijs | WVO 2020. Overheid.nl | Wettenbank. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002399/2020-09-01#TiteldeelIV>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2022a, april). Hoofdvestigingen basisonderwijs - Gemeente Zuidplas, Moerkapelle. Dienst Uitvoering Onderwijs. https://duo.nl/open_onderwijsdata/primair-onderwijs/scholen-en-adressen/hoofdvestigingen-basisonderwijs.jsp

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2023, 22 augustus). Uitkeringsbedragen per 1 Juli 2023. Publicatie | Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bijstand/documenten/publicaties/2023/06/20/uitkeringsbedragen-per-1-juli-2023>

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2022, 4 april). Nederlandse zorgkosten blijven stijgen. Nieuwsbericht | Zorginstituut Nederland. [https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2022/03/31/nederlandse-zorgkosten-blijven-stijgen-vooral-in-de-langdurige-zorg#:~:text=Ook%20in%202021%20zijn%20de,onder%20de%20Zorgverzekeringswet%20\[Zvw\].](https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2022/03/31/nederlandse-zorgkosten-blijven-stijgen-vooral-in-de-langdurige-zorg#:~:text=Ook%20in%202021%20zijn%20de,onder%20de%20Zorgverzekeringswet%20[Zvw].)

Moen, N. (2022, 3 maart). Groennormen nodig om versterking openbare ruimte tegen te gaan. Gemeente.nu. <https://www.gemeente.nu/ruimte-milieu/voer-groennormen-in-om-versterking-openbare-ruimte-te-gaan/>

Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland. (2019, 11 februari). Hoe groen zijn de Zuid-Hollandse gemeenten? <https://milieufederatie.nl/nieuws/hoe-groen-zijn-de-zuid-hollandse-gemeenten/#:~:text=De%20Verenigde%20Naties%20tellen%20dat,en%20recreatiegebied%20per%20inwoner%20beschikbaar>

NOC*NSF. (2022, 10 maart). Openstellen sportparken vergroot maatschappelijk rendement sportclubs - NOCNSF. <https://nocnsf.nl/>. <https://nocnsf.nl/nieuws/2022/03/openstellen-sportparken-vergroot-maatschappelijk-rendement-sportclubs#:~:text=Elke%20ge%C3%AFvesteerde%20euro%20in%20sport,levensverwachting%20groeien%20en%20criminaliteitscijfers%20dalen.>

Op Moer. (2023). Dorpshuis Op Moer: De naam is het program. Retail insiders. (2021). Omzetkengetallen 2020: Ten behoeve van ruimtelijk economisch onderzoek. <https://www.retailinsiders.nl/docs/1972cf87-1509-4c2f-9e47-38031112fb72.pdf>

Polder, J. J., Hoekstra, J., & Vonk, R. A. A. (2020). Gezondheidseffecten en maatschappelijke baten van de gezondheidszorg. RIVM. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0060.pdf>

Probiblio. (z.d.). Eenzaamheidsbestrijding. <https://www.probiblio.nl/producten/basisvaardigheden/overige-basisvaardigheden/eenzaamheidsbestrijding>

Provincie Zuid-Holland. (z.d.). Verstedelijking. <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/ruimte/verstedelijking/>

Provincie Zuid-Holland. (2021, 2 december). Voldoende woningbouwplannen in Zuid-Holland. <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/december-2021/voldoende-woningbouwplannen-zuid-holland/>

Provincie Zuid-Holland. (2022, februari). Omgevingsvisie Zuid-Holland I Consolidatie van het omgevingsbeleid.

PwC. (2021, 16 april). Maatschappelijke impact van voetbal in Nederland. <https://www.pwc.nl/nl/actueel-en-publicaties/themas/economie/maatschappelijke-impact-van-betaald-voetbal-in-nederland.html>

Rebel, M. (2019, mei). De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen. Kenniscentrum Sport. <https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=9527&m=1560425690&action=file.download>

Retail Insiders. (2021, juli). Omzetkengetallen 2020.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). Wettelijke kaders publieke gezondheid. Loketgezondleven.nl. <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/wettelijke-kaders>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2019, 5 november). Wat verstaan we onder een gezonde leefomgeving? RIVM. <https://www.rivm.nl/gezonde-leefomgeving/wat-verstaan-we-onder-gezonde-leefomgeving>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2020, mei). Van Landelijke Nota Gezondheidsbeleid naar lokaal beleid. Loketgezondleven.nl.

<https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijken-beleidskader-publieke-gezondheid/landelijke-nota-gezondheidsbeleid-lokaal-beleid>

Rijksoverheid. (2020, 21 april). Ruimte per inwoner, 1900–2015 | Compendium voor de Leefomgeving. clo. <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0062-ruimte-per-inwoner>

Rijksoverheid. (2022). Landelijk Register Kinderopvang - Informatie over kinderopvanglocaties. <https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl>. <https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl/pp/#/>

Schuldink, P. (2008, januari). Maatschappelijk rendement van woningcorporaties. Rijksuniversiteit Groningen. <https://frw.studenttheses.ub.rug.nl/2109/1/pschuldink.pdf>

Sempergreen. (2022). De meerwaarde van groene woonwijken. <https://www.sempergreen.com/nl/over-ons/nieuws/de-meerwaarde-van-groene-wijken>

SER. (2021). Een kansrijke start voor alle kinderen: Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar. <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2021/kansrijke-start-alle-kinderen.pdf>

Sportstichting Zuidplas. (2020). Sportvisie. <https://www.sportstichtingzuidplas.nl>. <https://www.sportstichtingzuidplas.nl/sportloket/sportvisie>

SWECO. (2023). Kooporiëntaties Moerkapelle: Denk mee café Moerkapelle. Gemeente Zuidplas.

Teeb Stad. (2012). Natuur en groen lonen ook in harde euro's: Conclusie onderzoeken Teeb Stad. <https://edepot.wur.nl/250143>

Thorborg, H. W. M., Leidelmeijer, K., Dassen, A. G. M., & RIGO. (2006). Leefomgevingskwaliteit en leefbaarheid: naar beleidsevaluatie en onderzoek (Nr. 500132001). MNP.

Van den Helm, S. P. W. (2014, februari). Concentratie en regionalisering van maatschappelijke voorzieningen in krimpregio's. Technische Universiteit Eindhoven. <https://pure.tue.nl/ws/files/46963456/775423-1.pdf>

Veldhuijsen, J., & Schaufeli, M. (2018, maart). Maatschappelijke kosten laaggeletterdheid. PwC.

VO-Raad. (2020). Kennisdocument Stichtingsnormen en Opheffingsnormen in het voortgezet onderwijs.

https://www.voraad.nl/system/downloads/attachments/000/001/079/original/Kennisdocument_stichtingsnormen_opheffingsnormen_VO_def.pdf?1600193847

Waar staat je gemeente. (2020). Zuidplas - Gezondheid. <https://www.waarstaatjegemeente.nl>. <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/>

Drempelwaarde maatschappelijke voorzieningen

Onderwijs

Algemeen: 0,3 leerling per woning (IHP)

Kinderopvang

Basisschool – gemeente Zuidplas

- ◇ Stichtingsnorm 200 leerlingen, instandhoudingsnorm 120 leerlingen (Wet 'meer ruimte voor nieuwe scholen' (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2018).
- ◇ Maximaal 2 km van een gymzaal of sporthal

Middelbare school

Scholen met één schoolsoort

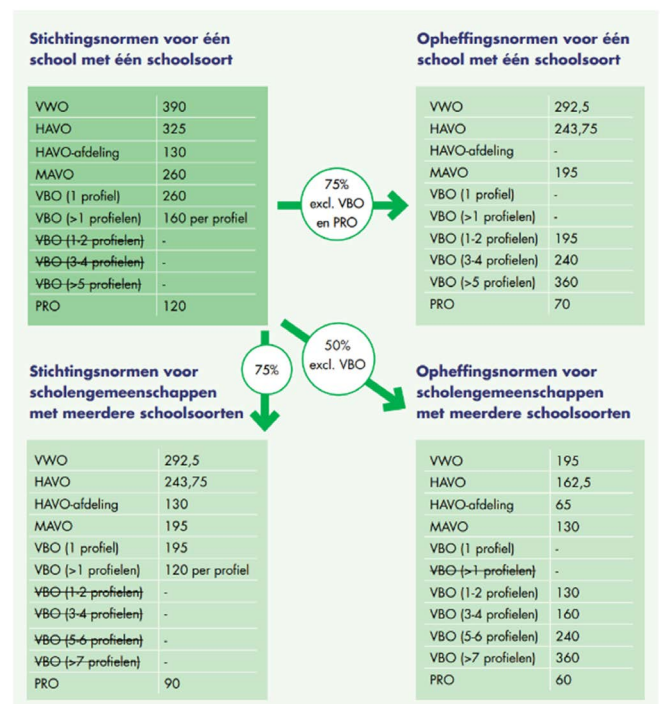
- ◇ Stichtingsnorm praktijkonderwijs (PRO): 120 leerlingen (hele school)
- ◇ Stichtingsnorm overige scholen met één schoolsoort: 65 leerlingen per leerjaar
  - Stichtingsnorm vwo: 390 leerlingen
  - Stichtingsnorm havo: 325 leerlingen
  - Stichtingsnorm mavo/ vbo (één profiel): 260 leerlingen
  - Stichtingsnorm vbo twee of meer profielen: 160 leerlingen per profiel

Scholengemeenschap met meerdere schoolsoorten

- ◇ Per schoolsoort voldoen aan 75% van de stichtingsnorm van het aantal leerlingen voor één school.
  - Stichtingsnorm scholengemeenschap met mavo, havo en vwo:
    - Tenminste 293 leerlingen vwo
    - Tenminste 244 leerlingen havo
    - Tenminste 195 leerlingen mavo
  - Stichtingsnorm scholengemeenschap met drie vbo-profielen en mavo:
    - Tenminste 195 leerlingen mavo
    - Tenminste 360 leerlingen vbo-profielen

(Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2020)

Stichtingsnormen en opheffingsnormen per schoolsoort voor scholen en scholengemeenschappen (VO-Raad, 2020)

Gezondheidszorg

Huisartspraktijk

- ♦ Minimaal 315 m2 BVO per huisartsenpraktijk (GGD)

Huisarts

- ♦ 1 huisarts per 2.100 inwoners (GGD)

Apotheek

- ♦ Minimaal 150 m2 BVO-Apotheek per 6.150 inwoners (GGD)

B-Locatie CJG

- ♦ Per c.a. 2.000 inwoners een dagdeel behandelruimte nodig voor het CJG (GGD)

Cultuur

Dorpshuis/ ontmoetingsplek

- ♦ In elk dorp één ontmoetingsplek voor inwoners (Gemeente Zuidplas, Beleidskader Sociaal Domein 2020-2024)
- ♦ In elk dorp een JOP (Gemeente Zuidplas, Beleidskader Sociaal Domein 2020-2024)

Bibliotheek

- ♦ Elk dorp minimaal een bibliotheekfunctie in bijvoorbeeld school of dorps huis
- ♦ Minimaal 1 centrumvoorziening in de gemeente

Theater

Muziekschool

- ♦ In elk dorp minimaal de ruimte creëren tot het ontplooiën van culturele activiteiten op het gebied van kunst en cultureel erfgoed. (Gemeente Zuidplas, Cultuurvisie 2019-2022)

Sport en Recreatie

Sportaccommodatie

Algemeen: 0,15 m2 sportvloer per inwoner (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030) & 16 zaaldelen per 25.000 inwoners mits onderstaande gegarandeerd kan worden (Gemeente Zuidplas, Omgevingsvisie 2021)

Sporthal

- ♦ 1 Sporthal (3 zaaldelen) per 7.000 inwoners (Gemeente Zuidplas, Omgevingsvisie 2021)
- ♦ Bezettingsgraad 2.000 uur per jaar voor een sporthal (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030)

Gymzaal

- ♦ Bezettingsgraad 1.200 uur per jaar voor een gymzaal (Gemeente Zuidplas, Sport en Accommodatievisie 2020-2030)

Sportvelden

- ♦ C.a. 1 sportveld per 2.000 inwoners (Gemeente Zuidplas Referentiewaarde huidig voorzieningenniveau binnen gemeente Zuidplas - Bijlage 1)

Sport en spel openbare ruimte

Algemeen:

- ♦ 1 speelplek per 300 woningen (Gemeente Zuidplas, referentienorm 5e dorp, masterplan)
- ♦ Minimaal 150 m2 speeloppervlakte per speelplek (Gemeente Zuidplas, referentienorm 5e dorp, masterplan)
- ♦ Speelvoorzieningen kinderen t/m 6 jaar op buurtniveau (actieradius 150 m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)
- ♦ Speelvoorzieningen jeugdigen 6 tot 12 jaar op wijkniveau (actieradius 400m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)
- ♦ Speelvoorzieningen jongeren 12 t/m 17 en 18 en op bovenwijkniveau (actieradius: 1000 m) (Gemeente Zuidplas, Speelruimteplan Zuidplas)

Groen

Groen in het dorp

- ◆ Geen norm voor de hoeveelheid openbaar groen. In de Nota Ruimte (2004), wordt een richtgetal genoemd: 75 m² per woning. In 2003 lag de oppervlakte openbaar groen in 19 van de 31 grootste gemeenten hieronder, en geen van de vier grote steden haalde het richtgetal (Moen, 2022).
- ◆ De Verenigde Naties tellen dat er ten minste 48 m² openbaar groen per inwoner beschikbaar zou moeten zijn binnen de gemeente om mensen gezond en in welzijn te laten leven (Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, 2019).

Groen om het dorp

- ◆ Gemeente Zuidplas ← 100 m² per inwoner

